

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Redacția
și
Administrația
Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124
Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32

Abonament:

Pe un an Lei 160 —
Pe 1/2 an „ 80 —
Pe 1/4 an „ 40 —
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320 —
Pe 1/2 an „ 160 —
Pe 1/4 an „ 80 —
Anunțurile se pri-
mesc după tarif
Manuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

Românii și minoritățile

„Liga Drepturilor Omului“, publicația Cluj ne-a adresat în rândul trecut unele învinuiri susținând, că directiva ziarului nostru nu fi îndreptată contra drepturilor minoritare. Astfel de învinuiri nu au mai adus și din partea altor instituții și persoane neromâne, decât credem necesar a ne lămuri separat directiva.

Unele națiuni își au în vedere interesele proprii fără să ia în considerare și interesele altor popoare, cu care locuiesc. România însă nu face parte din acestea. Din contră: este prea tolerantă față de atitudinea unor oameni, cari abuzează de ospitalitatea României.

În fine impertinența are marini, cum oricare început are târșit. Din acest motiv am luat pondeul, dar nu pentru a surimi ideii, ci pentru a contrabansa unele a țării, cari în mod subversiv urmăresc stăjenirea dezvoltării intereselor române. Și am unii reprezentanții ai minorităților, abuzând de ospitalitatea și gentilețea românilor, cred că pot să arunce în noi cu noroi, desigur, că și românii pot avea dreptul să se... apere, arătând popul uneltirilor unor reprezentanți de-ai minorităților, cari caută pe toate căile să ne împiedice consolidarea tănărului stat.

Minoritățile în aceste împrejurări n'au de ce să plângă pentru că românii sunt destul de toleranți, ba chiar și noi le-am luat părerea în multe cazuri, dar nu putem accepta, ca niște gheșefari ordinari să ne învrăjbească și să ne deghizeze unitatea, ca să-și poată ajunge mai ușor scopurile subversive îndreptate contra intereselor noastre.

Noi nu tolerăm nici o nedreptate, dar înfierăm toate atacurile subversive și biciuim toate elementele, cari ne împiedecă dezvoltarea națională, care are măsura să ne asigure validitatea intereselor și consolidarea, deoarece noi pentru aceste am sângerat veacuri de-a rândul, până ce am reușit să ne realizăm unitatea dorită, în care voim să ne asigurăm solidaritatea.

Elementele, cari ne vor respecta, întrucât sunt cinstite, pot să sigure, că nu li-se va face nici un rău, dar acele, cari uneltesc mereu contra intereselor române, întrucât își vor continua acțiunile destructive și antiromâne, se pot aștepta la tot ce ce nu le place, pentru că românii sunt ei răbdători și toleranți până la o vreme, dar cum știu să fie pacnici cu elementele pacnice, tot atât de războinici știu să fie și cu cele războinice subversive.

V. I. Moldovan.

* Propaganda minorităților

Doleanțele minorităților n'au nici o bază reală
Situat'a inferioară a românilor față de minorități.

Presa neromână dela noi — în care se înțelege și anumita presă — în ultimul timp a început să susțină o propagandă subversivă, alarmând concetățenii noștri și streinătatea că minoritățile ar fi persecutate în România. Examinând însă mai de aproape cazul, putem constata, că neromânii în România nu numai, că nu sunt persecutați, dar sunt stăpâni peste cele mai fructuoase bunuri, cari le ușurează situația în defavoarea majorității covârșitoare române.

Propagandiștii știu destul de bine de altfel acest lucru, dar nu voesc să-l accepte, pentru că atunci nu și-ar mai putea continua propaganda subversivă, care în realitate nu este întemeiată, având în vedere situația favorabilă a minorităților în România, chiar în defavoarea românilor.

In Ardeal de pildă aproape toate bogățiile sunt în mâna neromânilor.

Între aceste bogății se mai înșiră și întreprinderile industriale, comerciale și financiare, cari trec peste 898 întreprinderi alimentare, 321 forestiere, 31 textile, 35 de pielărie, 23 de sticlă și ceramică 183 de materiale de construcție, 6 celuloze și hârtie, 146 arte grafice, 67 chimice, 33 forțe motrice, 69 miniere, 50 metalurgice, 14 de transport, apoi cooperative de credit 459, de producție 196, de consum 377, de valorizare 25 iar institute de credit și economii 620, asigurări 23, bănci comerciale 49 și altele.

În Ardeal — înțelegându-se și Banatul —

românii sunt în proporție de peste 58%, dar cu toate aceste întreprinderile și alte bogății cam în 90% le dețin neromânii.

O altă chestie, pe baza căreia concetățenii noștri fac propagandă contra intereselor României, este chestia învățământului, care de altfel de asemenea ne prezintă o statistică în defavoarea noastră. În total în Ardeal la o populație de 5,114.124 locuitori dintre cari peste 3 milioane români și 2,184.004 neromâni

avem românești 3611 școli primare, 44 medii, 40 licee, 22 normale, 10 comerciale, în total 116 secundare.

Ungurii, cari sunt în proporție de 25,54%, au 1669 școli primare, 86 medii (aproape de 2 ori cât românii în majoritate) 40 licee, 19 școli normale, 15 comerciale

și 160 secundare,

întrecându-i deci în privința școlilor chiar și pe românii, cari în Ardeal sunt în proporția de 58%.

avându-se în vedere, că școli maghiare mai sunt și de stat. Germanii au 403 școli primare, 22 școli medii, 13 licee, 3 școli normale, 3 comerciale, în total 41 școli secundare, iar aite confesiuni 160 școli primare, 4 școli medii și 14 licee.

În privința învățământului deci de asemenea n'au de ce să se plângă minoritățile, având în vedere, că

comparându-le proporția de 42% față de românii cari sunt în proporția de 58% în Ardeal, constatăm că au școli în număr covârșitor școlilor române.

În urma acestora acei, cari au o situație nefavorabilă în privința acapării bogățiilor noastre și școlilor, sunt exclusiv românii!

Deocamdată atât!

V. Delacara.

Reluarea tratativelor româno-maghiare

Tratativele româno-maghiare s'au reluat în București la Ministerul de finanțe zilele aceste. interesul magnaților unguri fiind urgent pentru a-și salva moșiile dela exproprierea definitivă. Alfel guvernul magnaților unguri nici nu s'ar fi gândit la vre o apropiere de succesorii lor, apropiere de altfel periculoasă pentru interesele române având în vedere duplicitatea maghiară.

Moartea lui Lenin

Lenin, dictatorul Sovietelor rusești, a murit în 21 Ianuarie lângă Moscova, în Gorki. Numele adevărat al lui Lenin a fost Wladimir Uljanov, dar în publicistică și politică se folosea mai mult de numele Lenin și astfel i-a rămas acest nume. În ultimul timp al țarismului Lenin a fost în streinătate, unde fugise dinaintea autorităților țariste, ca și alți revoluționari, fiind implicat și în comploturile țariste.

În Rusia s'a reîntors pe la sfârșitul războiului, ajutat de germanii, cari prin el urmăreau slăbirea Rusiei țariste prin revoluții, în favoarea imperialismului german. Dar cu toate aceste nici imperiul german n'a s'apat. Germanii în Lenin au pierdut un bun prieten, care i spriginea în acțiunile ce întreprindeau pentru eludarea tratatului de pace.

Succesorul lui Lenin urmează să fie ales zilele aceste. Unii îl vreau dictator pe Trozki, iar alții pe Kamanev, ambii cunoscuți revoluționari.

NOTE

Un vis de iarnă...

Prin munți de zăpadă pe câmpii albe înaintează o oaste de tineri voioși. Cămeșile negre, drapelurile misterului vălvăra în albiul zilei de iarnă.

În urma lor s'aude zgomot de arme, bubururi de tun.

Ceata s'apropie și focul dragostei lor de neam topește zăpada în urma pașilor lor.

În orizont silueta orașului zăpezit apare, ca frumosul oraș — capitala victoriei de mâine.

În vântul de iarnă-ochii neghi, cămeșile misterului strălucesc invingătoare.

Departate s'aude zgomot de arme, bubururi de tun zgomotul și vocea triumfului apropiat.

Deodată apar sute de mii cu cămeșile negre ude de lacrimi, iacărările bucuriei, gloriului prezent.

Pe cașile albe falfăie drapelul dreptății și clopotele răsună victoria dreptății.

Necunoscuți se îmbățeșcă în semnul de iubire și porunca de „confrate“ apropiată mi pare.

Iar lile fug, ca păcătoși... nebuni și conștiinți în sufletul ticănos, sporul vesel și cu umbră-i urmărește crucea.

Emblema Țării-șvabice, drapelul este negru, dar...

Vă tulbaie la fereastră și eu trezit îmi șterg ochii plini de lacrimi și mă gândesc.

... Visul e aproape Realitatea la ușă ne bate.

Dr. Fel. Zach.

Alimentarea propagandei antiromâne

Ziarele antiromânești din România au început să-și continue din nou uneltirile pe baza învățământului confesional, revoltându-se, că elevii de fiecare naționalitate sunt obligați să învețe la școlile lor confesionale, ori la cele românești.

Am arătat în mai multe rânduri, că toată alarma aceasta o fac concetățenii noștri numai, că să-și poată evidenția protestele pentru alimentarea propagandei iredentiste, iar pe de altă parte, pentru că având foarte multe școli, în Ardeal mai multe chiar și decât românii, nu și-le pot suține, neavând elevi suficienți și din acest motiv caută să-și recruteze elevi dela alte confesiuni, ceea ce le este oprit.

Din aceste motive rezultă deci alarma minorităților, alarmă de altfel nejustă, servind, după cum am accentuat, alimentarea propagandei antiromâne.

Guvernul socialist englez

— Socialiștii nu pot governa țara. —

Macdonald, șeful partidului muncitoresc englez, a fost designat primministru englez, partidul muncitoresc englez, care este socialist, ajungând în majoritate la alegeri.

Guvernului Macdonald însă o seamă de politicieni caută să-i dea vot de blam pe baza, că n'are cele două treimi necesare pentru guvernarea țării și astfel, fiind reprezentantul socialiștilor, nu poate reprezenta și interesele cetățenilor celorlalți.

Situația în Anglia în tot cazul este curioasă, încât se speră noi evenimente interesante.

Incasarea impozitelor

Transformarea în pașal
a impozitului de 10% cifra de
afaceri.

Ministrul de Finanțe — autorizat fiind prin legea publicată în Monitorul Oficial No. 79 din 11 Iulie 1923 și prin decretul regal No. 5658/923, publicat în Monitorul Oficial din 29 Noembrie a. c. a făcut cunoscut Admi- nistrațiilor financiare din țară, că sunt îndreptățiți de a dispensa pe micii comercianți, industriași și meseriași de conducerea registrului special și anexelor acestuia, în cazul, când contribuabilul cere în scris, că vrea să i-se stabilească un impozit echivalent, adică un pașal, arătând în cerere cifra afacerilor pe timpul dela 1 Septembrie 1922, până la 1 Septembrie 1923.

Se vor putea bucura de acest drept toți acei comercianți, industriași, meseriași, profesioniști, (ingineri, arhitecți, antreprenori etc.) a căror cifră de afaceri nu trece anual de 200.000 lei.

Nu vor putea cere, ca în locul impozitului pe cifra afacerilor să plătească pașal: societățile în genere, cooperativele, mai departe exploatarea de hoteluri, restaurante, localuri de consumație, cafenele etc., cari sunt supuși impozitului de 10% 6% ori 3%. Asemenea nu vor putea beneficia de acest privilegiu comercianții, cari cumpără și vând articoli de lux, supuși la plata impozitului pe lux de 15% sau de 10%.

Se atrage luarea aminte acelor în drept a cere fixarea pașalului în locul impozitului pe 1% pe cifra de afaceri, ca posibil în grabă să-și facă cererea, care prevăzută cu un timbru fiscal de 1 leu și cu timbru de ajutor pentru asistența socială se va înainta Administrației financiare,

Anumite grupuri de meseriași, cum ar fi reunitii bijuterilor, a barbierilor, a măcelarilor, a precupților pot face cererea și colectiv, arătând pe o listă alăturată în dublu exemplar la cerere numele fiecărui, felul meseriei, domiciliul (șirada și numărul) cifra afacerilor pe timpul dela 1 Sept. 1922 până la 1 Sept. 1923 după registrul special, cum și veniul net stabilit de comisiunea de impunere, în caz de apel de comisiunea de ape la impozitul profesional sau comercial, lăsând o rubrică goală pentru pașalul ce-l va stabili Administrația financiară.

Cererile se vor cerceta de către organele financiare la fața locului, dresând în două exemplare proces verbal de stabilirea pașalului, care se va semna de către contribuabil și după ce va fi aprobat de Administrația financiară pașalul impozitului de plătit se va comunica contribuabilului prin percepția fiscală, indicând data dela care se va plăti, până la acea dată se va plăti impozitul pe cifra afacerilor ca mai înainte după vechile formalități.

Pașalul se va fixa pe un an, urmându-se să se plătească lunar, neglijența termenului va avea ca consecință plata impozitului îndoit. În cazul, că pașalul fixat lunar e mai mic de 25 lei, se va putea face plata trimestrial.

Cei ce nu vor face cerere pentru fixarea pașalului ori nu vor accepta pașalul stabilit vor trebui să țină și mai departe registre strata numerotate și vizate de percepții, registrul special, note de plată etc. intrucat fixarea pașalului se consideră ca o înlesnire adusă micilor contribuabili.

Evoluția organizațiilor naționale

„Liga Națională Creștină“, „Acțiunea Românească“ și „Fascia Națională Română“ în acțiune.

În ultimul timp au început să se evidențieze intensiv organizațiile naționale române, având în vedere necesitatea dezvoltării politice și economice a intereselor române cari în prezent sunt stânjenite prin acțiuni subversive dăunătoare intereselor țării.

Prima organizație, care s'a format pentru susținerea și apărarea intereselor române, este „Fascia Națională Română“ care a lucrat timp de aproape doi ani în tăcere în România, pentru a se organiza.

Fascia neevidențindu-se decât în muncă tăcută s'a ivit o nouă organizație la suprafață: „Liga Națională Creștină“ cu sediul lași. Această organizație însă în validarea ideilor sale naționale cu o pornire contra evreilor,

n'a avut în vedere situația reală a elementelor neromâne, cari cu ajutorul banului au putut să se infiltreze în încrederea autorităților.

Din acest motiv acțiunea, pe care o pornise, n'a putut înregistra nici un rezultat pozitiv, dintre acele, pe care și-le-a stabilit în program. În aceste împrejurări s'a ivit apoi în Cluj o nouă organizație națională: „Acțiunea Românească“, acum câteva luni „Acțiunea Românească“ a muncit mai intensiv atât pe teren cultural, cât și național, dar fiind embrionară până în prezent nu și-a putut realiza nimic din programul stabilit, care este aproape identic cu cel al „Ligei Naționale Creștine“.

Dintre organizațiile naționale mai real lucrează deocamdată „Fascia Națională Română“,

care înțelege, că înainte de a porni lupta pe față mai intensiv, trebuie să fie bine organizată. Din acest punct de vedere

Fascia se organizează mereu și în tăcere, urmărind totodată și scopul de-a centraliza toate organizațiile naționale în cadrele sale.

Fascia Națională Română de altfel are un program foarte potrivit tuturor intereselor române și

este cea mai puternică organizație națională în România,

bazându-și activitatea pe:

ordine, știință și erarchie pentru a contribui la înălțarea morală și materială a poporului român și la

susținerea Coroanei, care este simbolul neamului nostru.

Fascia, care are un singur imbold: *dragostea de țară* și un singur ideal: *înălțarea și prosperitatea României* și-a propus să lupte temeinic pentru

eliminarea elementelor streine și vrăjmașe din mijlocul nostru

și pentru *nimicirea politicianismului demagogic, suprimând a totputernicia biurocrației abuzive*

și *incapabile*, contribuind totodată și la urcarea nivelului culturii și economiei române. În acest scop și-a înființat deocamdată numai trei secții: politică, culturală și economică, urmând, ca ulterior, după necesitate, să și mai înființeze și alte secții necesare.

Detalii în această privință de altfel vom mai da succesiv, având în vedere interesul, care se manifestă pentru amănuntele organizației fasciste.

V. I. M.

Cântecele Someșului

Ape limpezi, încrețite,
Curge Someșul pe vale.

Apele ti sunt ca cerul,
Undă pururea senină,
Undă pururea vioae,
Undă plină de lumină.

Iar când soarele răsare,
Someșul ti spală fața,
Și surădă de lumină
Toată dimineața.

Când zăpezile topite,
Unda lină i-a mărit,
Someșul tae în două,
Chiar un munte de granit.

Când printre mesteacani trece,
Cântă cântec de iubire,
Și îl cântă fără preget,
Și se duce în neșire.

Marin Dragnea.

Numirea prefectului poliției în Cluj.

Cine va fi numit în funcțiunea de Prefect de Poliție în Cluj? — Ce se petrec în jurul numirii dlui Ovidiu Gritta. Administrație lipsită de administrație.

Ziarele din localitate și ziarul nostru s'a ocupat în mai multe rânduri de venirea în fruntea prefecturii de poliție Cluj a d-lui Ovidiu Gritta. Astăzi suntem în măsură de a da următoarele informațiuni cititorilor noștri:

După ce dl inspector general Dem. Bogdan a preluat Prefectura poliției Cluj dela dl prefect de poliție Popovici, care a fost detașat în Direcțiunea Siguranței și Poliției București, dl Ovidiu Gritta a plecat la București rămânând să vie înapoi la Cluj după câteva zile cu decretul regal de numire

În București dlui Gritta i-s'au creat dificultăți întrucât dl Inspector Administrativ Ștefănescu, predecesorul dlui prefect al județului Mureșanu a fost delegat cu anchetarea dlui Gritta, fost prefect de poliție în Arad. Ancheta s'a făcut cum se face de obicei la noi, în baza unor denunțuri anonime în număr de vreo 15, ceea ce poate nu înseamnă că denunțurile au fost făcute de 15 anonimi. Dl Ștefănescu nu s'a pronunțat asupra rezultatului anchetei, dar a declarat unui cunoscut al său, că dl Gritta nu va fi numit prefect de poliție în orașul nostru.

Dl Bogdan a vorbit prin huggs cu Direcțiunea poliției și siguranței și a cerut să fie delegat cu girarea Prefecturii poliției dl Inspector general de Siguranță și poliție cl. Dr. Eugen Bianu pentru ca să poată pleca la București. Ziua următoare dl Bogdan a fost întrebat câte zile intenționează să rămână la București. Aici dl Bogdan a tras concluzia că va fi nevoit să gireze Poliția mai mult timp decât se aștepta.

E vorba ca dl Gritta să fie numit la Timișoara în locul dlui Prefect de Poliție Dr. Liuba, numit de curând titular la Prefectura Poliției Timișoara și e susținut de liberalii din acea localitate. Dl Liuba ar urma să fie mutat la Arad în locul dlui Prefect de Poliție Filotti, care a fost tot de curând numit la Arad. Din motivele de mai sus credem că Prefectura Poliției nu va fi predată dlui Gritta. Dealtfel, fără a ne referi la dl Liuba unii funcționari superiori în ultimul timp când e vorba să predea, întâmpină preluator cu cuvintele: „nu predau“. O scenă vrednică de pana lui Caragiale s'a petrecut între zidurile posomorite ale Serviciului de Siguranță din Tg. Mureș, unde cu girarea serviciului este însărcinat dl Teodorescu, subșef de siguranță. Acesta a fost mutat pe hârtie la Dej și serviciul urma

să fie preluat de dl Porumb. Dl Porumb prezentându-se la Siguranță a fost întâmpinat laconic de către dl Teodorescu cu vorbele devenite cunoscute: „Nu predau“. De ce? — întrebăm dl Porumb. — „Sunt protejatul lui Smărdăreanu“ — răspunde acesta... — „Așa lăsa căare să te mănca Călugăreanu.“ — răspunde dl Porumb. Acești doi și-fi, ca să conversează așa de vesel în situația de triste, ne prezintă monogramă a scenelor de predare și preluare.

De sigur așa ceva nu se va petrece la Cluj și dl Bogdan ar fi bucurat să predea, dar Prefectul de Poliție e necunoscut. Se svonește că nu va exclus să fie numit Prefect de Poliție în Cluj, dl dr. Ilie Rău, actualment subinspector general de poliție și siguranță.

Spre o bună informare a cititorilor noștri, ținem să amintim, că după informațiunile ce le-am primit nu e exclusă numirea d-lui Gritta ca prefect de poliție.

În orice caz se va vedea „cine mai tare“ la Direcțiune! S. S.

Teatrale

„Lohengrin“

Cu mare bucurie am constatat debutul succes al Operei române de la Cluj ce a obținut săptămâna aceasta prin reluarea operei „Lohengrin“. A fost o adevărată plăcere să constat că doritorii de a vedea această bucată au fost mai mulți, decât a putut cuprinde teatrul. În general în timpul din urmă, opera noastră se bucură de un număr mare de vizitatori. Dar special „Lohengrin“ a atras deasupra dată un public supra încărcat.

Cu toții ne-am dat seama, că nu eram atât de dornici a vedea în general piesa, ci în special doriām a asculta pe mult admiratul tenor Constantin Pavel, mai ales că dânsul pare acum din nou pe scenă după o pauză lungă, ce i-a împușcat boala, care ne-a răpit pe un timp acest giuvaer al operei. Dar dânsul s'a arătat biruitor și a cântat rolul cavalerului „Lohengrin“ cu mai mult dulceață și cu mai mare reușită decât oricând. Îl rugăm să ne dea puțin a-l asculta cât mai des; aceasta ar fi și interesul bunului mers al operei. Am mai remarcat pe dna Nestorescu care a ajuns favorita publicului prin voce sa plăcută, puternică și melodioasă. Restul ansamblului a fost deosebit de înălțime.

A. A.

Urmările unificării Contabilității publice

Procedura declarațiilor. — Mizeria dela Administrația Financiară.
— Enorma pierdere de timp.

În toamna anului 1920, Ministerul finanțelor, prin jurnalul Consiliului de Miniștri cu numărul 2251-1920 a dat puterea legii asupra contabilității publice din v. Regat și în nouile teritorii. Conform acestei dispoziții toate legile, regulamentele și ordonanțele contrare, aflate în vigoare sunt și rămân abrogate. Prin urmare legea veche a contabilității publice din Ardeal și celelalte părți, a fost înlocuită de azi până mâine, fără vre-o dispoziție tranzitorie, sau regulament de introducere, ca cea din v. Regat.

Odată cu intrarea noii legii în aplicare s-au ivit cele mai mari încurcături în rezolvarea chestiunilor aflate de atunci ca pendinte în fața autorităților administrative. Neatingând chestia depozitelor făcute în coroane, cari nici până astăzi nu se ordonânțază pe cererile îndreptățite, arătăm că actualmente procedura depozitelor judecătorești este prevăzută de mai multe ordonanțe ministeriale. Ele prevedeau până la unificarea contabilității publice, pentru percepțorii, dispoziții cu totul diferite de cele generale, pentru administrarea depozitelor judecătorești făcute în caseria statului. În această privință percepțorii erau supuse de dispozițiilor și sezișărilor judecătorești, fiind obligate de a le efectua fără întârziere. Conform §-ului 5 depozitele judecătorești se pot primi numai prin percepțorii. Această procedură este prevăzută pentru instanțele judecătorești de ord. 39.455 din 1881 și azi. Astfel era o ușurință de a ridica depozitul judecătorec, atribuit de către judecătorie, oricărei persoane. Se lucra numai cu deciziile judecătorilor despre cari la percepțorii se făceau r gistre separate.

Azi avem sistemul declarațiilor și al recipiselor. Nu contestăm valoarea acestui sistem. Constatăm însă lacunele ce există. Nu socotim procedura mai îndelungată, pe care are să o facă petiționarul, ci ne gândim la faptul că, pentru instanțele judecătorești ordonanțele procedurii depozitelor jud. sunt încă în vigoare, nefiind înlocuite cu altele, având chiar aplicare zilnică, pe când față de percepțorii aceste ordonanțe au fost abrogate ca unele, ce sunt contrare sistemului de recipise. *Procedura depozitelor judecătorești, prin urmare pentru instanțele judecătorești este conforma normelor vechi de e. nd. autoritățile financiare administrate, cari trebuie să execute dispozițiile judecătorești sunt nevoite să caute rezolvarea acestor dispoziții în cadrele normelor generale de contabilitate publică, lipsindu-le normele speciale.*

Iată inconvenientele legii noi: Judecătorii primește o anumită sumă în depozit judecătorec cu scopul ca, aceea să fie la dispoziția mai multor persoane, în raportul ce se va stabili ulterior de vre-o hotărâre judecătorească. (D. e. decizia adusa în urma dezbaterii seriale *). Odată cu terminarea procedurii se stabilește și raportul după care trebuie împărțita și atribuită suma, despre care există însă la judecătorie numai o singură recipisă. În acest caz judecătorii este nevoită de a trimite recipisa numai una dintre părți — fiind judecătorii în posesia numai unei singure recipise. — Percepțorii însă nu plătește la prezen-

țarea simplei decizii judecătorești, ci numai contra recipisei. Cealaltă participantă în drept la recipisă, ce nu au însă recipisă sunt constrânși — nolens volens — să aștepte până la calendele grecești, până ce posesorul recipisei își va ridica banii săi, ca la urmă auzindu-se de acest eveniment, să și poată ridica și ei sumele lor. Posesorul recipisei însă în nici un caz nu poate fi constrâns să și ridice banii. Sau măntreb eu, ce s'ar întâmpla d. e., dacă posesorul va pierde recipisa? Ce remediu pot avea cealaltă participantă ai recipisei?...

Ordonanța amintită mai admite ca, judecătorii la cererea depozitarului să atribue depozitele jud. fără de a se mai aștepta definitivarea deciziei. O i, sumele vărsate la caseria percepțoratului, în timp de câteva zile dela depunere, se transmit la Caseria Centrală din București. Perceptoratul prin urmare nu este în situația de a plăti banii la prezentarea recipisei, ci este îndatorat să aștepte ordonanța Ministerului de finanțe Directoratul ordonanțării București, ce se va da pentru plată. N'ar fi criticabilă însă nici această procedură, dacă cererile ar primi rezoluție în câteva zile. Dar este o jale. Directoratul ordonanțării rezolvă cererile de ordonanțare în cel puțin 6 luni de zile. Astfel dispoziția instanței judecătorești dată în privința atribuirii depozitului în mai scurt timp ca 8 zile — precum era mai înainte, devine azi iluzorie și fără efect.

Sărmanii proprietari, cari au mult de umblat până ce pot ridica sumele depuse în favorul lor ca chirie de braviilor lor chiriași! Anume, conform legii cu unicul articol din Iulie 1921, chiriașul nu este obligat să facă plata proprietarului, ci își îndeplinește datoria de plată, dacă fără oferta reală, depune chiria prin adm. fin. la judecătorie, în depozit judecătorec.

Dar pe lângă că, acest sistem este cu totul învechit și deloc practic, la adm. fin. din Cluj, trebuie să treci prin o tortură, până ce ajungi în posesia unei recipise.

Iată procedura: Mai întâi u de toate trebuie să faci o declarație pe o coală cu 50 bani timbru de asistență prin care declari că faci vre-un depozit, sau plătești vre-o taxă, sau impozit către stat. Cu această declarație te prezinți la una dintre secțiile administrației, unde în fața ta așteaptă un tumuit de oameni. După vre-o 2 ore de așteptare, ajungând la rând, declarația va fi revizuită de către șeful secției, care tot odată face însemnările sale pe declarație cu cerneală roșie.

Actul pentru care se face d. e. plata impozitului sau a taxei, rămâne aci în copie. Cu declarația făcută te prezinți apoi la casa administrației unde faci plata. Casierul îți preia declarația împreună cu actul original și o predă celor ce eliberează recipisele. La acest chișeu vei putea aștepta cel puțin 2 ore, dacă esti norocos, fiindcă recipisele ce se eliberează, sunt decopiate în 2 exemplare. Ele vor fi semnate de casier și apoi vizate de șeful secției respective. Dacă ai ajuns apoi în posesia recipisei, va trebui să te reîntorci la secția de unde ai pornit pentru a-i da numărul șefului secției spre a se trece pe copia actului lăsat aci în acest scop.

Și când ai terminat această procedură, tu, ce ai plătit în casa statului d. e. 20 Lei, vei vedea ca s'au făcut

orele 12, cu toate că te dusesesi la admin. financiară de dimineață la orele 8¹/₂ deja.

Tortura s'a terminat și jumătatea de zi s'a pierdut umblând la administrația fin. dintr'o sală într'alta spre a plăti statului taxele legale.

Vedem prin urmare că, chiar atunci, când trebuie să plătești, legiuitorul nu se poartă prea cu mânuși. Te face să simți că, ai de a face cu statul.

Dacă deocamdată chiar nu se va putea schimba legea, cerem totuș o organizare bună la admin. fin. din Cluj, ca, acei ce se duc să plătească, să nu fie nevoiți să piarză zile întregi dela lucrul lor. Să nu se uite faptul că, nu cetățenii sunt pentru adm. fin. ci aceasta trebuie să servească bine, corect și prompt pe cetățenii statului prin funcționarii săi.

Afară de aceasta, considerând că legile sunt „manifestările tendinței cele mai înalte spre binele public“, neajunsul cauzat de însuși legea contabilității publice, trebuie înlăturat cât mai gr. bnic. luându-se măsurile de către ministerul justiției de acord cu ministerul de finanțe. Trebuie să se introducă la percepțorii de stat o administrare specială în privința depozitelor judecătorești, care norme de administrare să stea în armonie cu normele procedurilor judecătorești, înlăturând orice contradicție în dispozițiile legale.

Dr. I. Bartha

Rime actuale.

La noi

(Parodie după: O. Goga).

La noi sunt codri verzi de... brazi
Și avânturi de prostie
La noi atâtea lifte sunt
Și atâtea sărăcie!

La noi de-afaceri povestesc
Ș-a Dick-ului bacșisuri
Și hoț transportă — ghezeșul
Cu atâtea chipșurisuri.

La noi sunt prarvenți bogați
Și jule mare, mare;
Ș'n Valea Largă ne pândesc
Aie p'irei ghare.

Caci vinituri din alte țări
Vin doina să ne-asculte
Ca să ne mai despoac'n plac
De bunuri multe, multe.

La noi atâtea șefi se fac
Pe la topoare coade
Ca să își aiba liniștiți
Câte un os ce roade.

Manifestații câte vrei
Dar n'o să ne ajungă
C'av m atâtea întroniri
Cu zeamă luga, lungi!

La noi e iarnă și e ger
Și lemne prea puține
Fanașoși și tobrăși
Ce fur fără rușine.

La noi atâtea j vre sunt
În rochiile de mat se
Poști ce n'au un ban d'un șvartz
Ș studenți fără de case!

Avem un vis de împlinit
Copii ai suferinți:
De dragul lui ne-au și „sărit“
Măsele și dinții!

În demonstrații românești
N-i-au mâncat se-genți
Ca să apară coșeri buni
La „Keren Ha sod“-enți.

V. I. M.

Di Octavian Goga

Era în timpul războiului mondial. Cu cât curgeau mai multe zile pe alvia vremii însângerate se văzu tot mai mult că România trebuie să intre în războiu. Războiu, dar alături de cine? Scriitorii trebuiau să și spună și ei cuvântul. Dar problema era chinătoare, mistuitoare. Zările erau sângerii. Se vesteau zorile sau apusul? Unde se îndreaptă răul vremii? Unii dintre scriitori n'au știut să dea un răspuns hotărât și alții continuau să rămână zăvorși în turnul lor de fildeș. O parte mică credea ca și Slavici în victoria germană.

Era încă un scriitor, care ca și câțiva alții, adâncise stăruitor și mai înainte mișcările și frântările naționale ale vremii și care acum a știut din ce unghi de vedere să privească ca să vadă limpede. Acest scriitor era Octavian Goga. Și pe când câțiva scriitori vânduți coborau pe hârtie sunetul aurului, cântărețul Ardealului cobora pe hârtie glasul sângelui. Ascultați câteva rânduri: „Un lucru însă să știți: trebuie ales astăzi între moartea și viața lor, ori treceți acum munții spre ei ca să-i scăpați ori rugați pe Dumnezeu să ridice munții până'n cer, ca să nu poată pătrunde până la noi glasul blestemelor lor“. Sau câteva cuvinte rostite în fața studențimii: — „De aceea, dragii prieteni, frământați-vă! Scututați praful depe cărți și ieșiți la larg. Fiți elemente de purificare morală într'o epocă de materialism rușinos, lăsați bătrânilor să păzească ei comoara înțelepciunii, să fie creierul neamului, voi sunteți pumnul acestui popor, care va trebui să lovească odată, dacă nu vrea să moară.

Într'o țară în care cu minți se înmulțesc așa de îngrijitor, faceți-vă un titlu de glorie de a anula bătăile inimii. Numai așa veți avea pentru tâmpilele cărunte de mai târziu o rază de lumină și de justificare superioară“.

Cuvintele răscolitoare de pasiuni n'au fost zadarnice. Războiul s'a terminat. În curând aveam să lasă la suprafață probleme noi și totuși vechi. Cântărețul pătimirii noastre a recunoscut dintru început îndreptățirea morală a mișcării studențești. Însă aceasta nu convenea ziarelor precinate și anonimii și pseudonimii dela aceste ziare și-au scos condeiul din călimară, de unde și scot toate sentimentele și l-au săgetat pe Goga cu cuvinte, al căror ascuțit l-au tocit de mult. Aceștia în fraze concăntoare ne vesteau păcatele castelanului dela Ciucea. Svârcolirea rosenhalilor însă este zadarnică, pentru că Goga în „Ideia națională“ a așternut pe hârtie slovele sentimentelor neamului românesc.

Sever S. Stoica.

Eliberarea brevetelor

În Cluj în anul 1923 s'au eliberat 172 brevete industriale dintre cari românilor numai 39; iar comerciale 309 dintre cari românilor numai 94. Întreprinzătorilor și fabricanților s'au eliberat 11 brevete dintre cari pentru români numai 2. Brevete pentru ocupații libere s'au dat 107 dintre cari pentru români numai 55. S'au revocat 102 brevete dintre cari 26 dela români. Această statistică ne dovedește destul de evident înstrăinarea industriei române, care ar trebui să o acapareze în majoritate români, fiind în număr covârșitor. La toate acestea însă sunt de vină și autoritățile, cari nu-i favorizează în primul rând pe români. Astfel să poate întâmpla, că în Cluj avem 1778 industriași dintre cari numai 242 români și 3912 comercianți dintre cari numai 401 români.

* Sau vezi orice decizie dată asupra cererii de dep. jud. prin care se stabilesc cheltuieli de depunere.

Taxele medicale

Am ajuns și timpurile, când oamenii preferă să moară, decât să-și cheltuiască mai întâi tot ce au cu medici și medicamente, ca apoi să moară de foame. Într-adevăr taxele acestora sunt înspăimântătoare.

Riști să umbli flămând și desbrăcat, în caz că nemiloasa boală te constrânge să recugi la ajutorul lor. Un funcționar de stat trebuie să-și dedice salariul pe un an întreg, dacă trebuie să și repare gura, sau să se cureze de o boală mai serioasă. Și față de aceasta Inspectoratul Sanitar nu are puteri. Căci credem că dacă ar avea, n'ar lăsa să ajungem unde suntem. Bolile cresc și se înmulțesc văzând cu ochii, iar lupta contra lor a scăzut. În interesul general însă ar trebui o serioasă intervenție pentru stabilirea unor prețuri convenabile atât a medicamentelor, cât și a taxelor vizitelor medicale, ca să poată oricine ajunge la ele. Respectul acelor medici, cari au în considerare situația bolnavului. În general însă plângerile sunt mai mari și scumpetea crește, iar în măsură cu aceasta se înmulțesc bolile și cazurile de moarte. Rugăm ajutorul celor competenți.

A. A.

— „Clujul“ *gratu* îl primește oricine, care ne trimite zece abonamente. Citiți și răspândiți acest ziar adevărat românesc, costând exemplarul 3 Lei, iar abonamentul în țară pe 1 an 160, pe 1/2 an 80, iar pe 1/4 an 40, în străinătate exemplarul 4 Lei, iar abonamentul pe 1 an 320, pe 1/2 an 160, iar pe 1/4 an 80 Lei.

Bronz și Aramă roșie rămășe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

Informațiuni

— „Párizsi Ujság“ despre a cărei apariție recentă am scris și noi, amintind că romancierul francez Claude Farrere s'a asociat cu emigrantul maghiar Halmi Iozsef, pentru susținerea propagandei maghiare în Paris, a fost arestat. Amănuntele neavându-le însă, decât după câteva ziare interesate, ne lipsim deocamdată de orice comentariu, neștiind resursele de întreținere ale ziarului amintit. Probabil toată arctarea nu-i decât o uneltire a magnaților unguri, ca să nu-și evidentieze propaganda.

— Dl. Dr. Cărpinișan, ajuns prim-notar al orașului Cluj în locul dlui Dr. Hossu, a început să desvolte o activitate foarte intensivă în interesul publicului, încât numirea d-sale pentru oraș a fost binemerită, cunoscându-i activitatea românească înainte de-a fi numit prim-notar la oraș. Din aceste motive activitatea d-sale ne dă foarte multe speranțe pentru viitor.

— Autoritățile au luat dispoziții pentru a plasa pe la întreprinderi ca ucenici mai mulți români, pentru a-i specializa. În Cluj au plasat vre-o 700 copii români, dar adăpost în Căminul Ucenicilor, care s'a înființat în acest scop, numai 150 copii de român au, încât alții nu au posibilitatea de-a se mai înregimenta între ucenici, deși acesta ar fi interesul neamului nostru: de-ași creia cât de mulți meseriași români, în interesul țării. Așteptăm să se ia dispoziții în acest sens!

— Comisia administrativă din Timișoara a hotărât să intervină la guvern pentru ajutorarea funcționarilor județului Timiș-Torontal.

— Haralanb Popescu, șef de siguranță în Arad, a fost transferat în Sighișoara, în urma unor denunțuri.

— Direcțiunea Teatrului și Operei din Cluj a început din nou să-și neglijeze publicarea regulată a programului spectacolelor, în dauna instituțiilor respective și a publicului. Insistăm din nou, ca să se trimită regulat tuturor gazetelor locale programul spectacolelor, pentru orientarea publicului.

— Anomaliile postale timișorene. Directorii serviciilor postale regionale în Ardeal au fost înlocuiți cu inspec-tori generali regionali încât foarte mulți directori au fost degradați la rangul de funcționari simpli. În aceste încurcături au rămas la mai multe servicii. Astfel la Timișoara au rămas peste vre-o 40.000 acte nerezolvate.

— Intreprinderile ardeleni în ultimul timp au început să ajungă în insolabilitatea din cauza lipsei de numerar, încât s'a ivit părerea de-a se organiza toate întreprinderile pentru a obține sprigine dela Stat.

— Petrecerea studenților Sătmăreni. Studenții Sătmăreni au aranjat în ziua de 13 Ian. a. c. o Petrecere în orașul Baia-Mare. Publicul de elită, și notabilitățile județene au primit viitorii stâlpi ai neamului cu o nespusă dragoste și entuziasm. Și într-adevăr: tinerii intelectuali Sătmăreni au lucrat și au reprezentat mai mult decât se aștepta dela „diletanți“. Merită toată lauda inimosul preș-dinte art. lit. a Societății, dl drd. Ferician Zach pentru aranjarea serbării și instruirea amatorilor de teatru. Piesa scrisă de dlui „Contabilul expert“ a avut un succes, frenetic, chiar și autorul care a jucat rolul principal, și a cântat cuplete excelente. D-șoara Gizuca Bieban, a dovedit, că este adevărata elevă a d-nei Lya Pop. — Glasul ei a umplut sala și a stors lacrimi doinele duiioase din

ochii ascultătorilor. A fost bine Coru Junime și declamarea dlui D. Pop Arrolat excelent cu adevărată vervă și artist d-șoara Grați Paleadi studentă onii Gh. Zach, Serbac, Molto în piesa „Nevasta lui Cerceluș“. — Adevărat rol umoristic și inimosul joc l'a avut dr. Pop Mhai în rolul „Omului necunoscut“. După reprezentație a urmat dans. În pragul anului nou, numeroși public a dansat până la orele 9 dimineața dansurile românești și nou dans „Jara“.

— Protopopul Dr. E. Dăianu ne trimis printr'un servitor un *intervi* în legatură cu informația din numărul trecut, în care s'a evidențiat, că dsa a evitat să meargă în ziua de Bobotează cu crucea pe la sârcei, căutând să se evidențieze pe la persoane mărcante. În interviul trimis, părințele Dăianu ne lămurște, că dsa n'a putut merge cu crucea pe la toți creștinii d-sale și din acest motiv și-mai adus și alți preoți pentru ajutor și deci la un așa mare eveniment numărare, că le-a mai scăpat din veder câte un creștin, având foarte mult

Prim-redactor responsabil: V. I. Moldovan

Abonați-vă la „CLUJUL“
!! Cel mai bine scris
 Cel mai bine informat
 Cel mai răspândit
 — ZIAR DIN ȚARĂ —

Tot felul de cărți și tipărituri și pregătesc prompt și solid la Institut. Grafic Alex. Anca Cluj

Telefon 124.

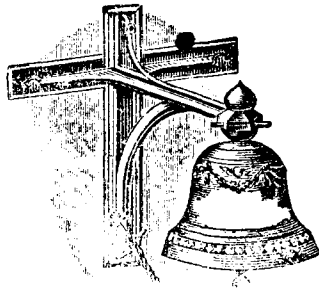
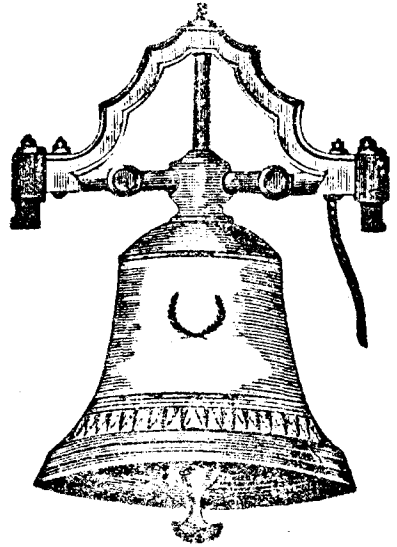
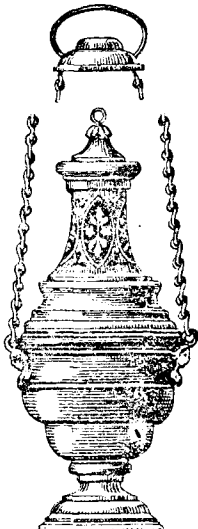
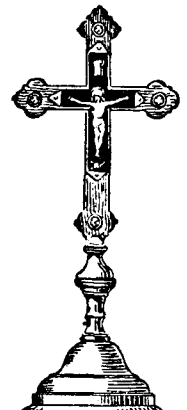
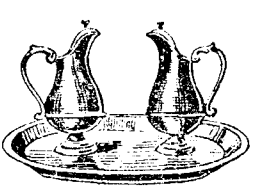
1870

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

Fabrica română ardelenă de clopote patentată
 Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie
Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrica în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrásófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră Venit. Vedeti și vă convingeți

Tiparul Institut. de Arte Grafice Alexandru Anca, Cluj.